

PRAVILNIK
O VSESPLOŠNI UPORABNOSTNI PREIZKUŠNJI
V PRINAŠANJU ZA RETRIEVERJE (VUT-R)

A. SPLOŠNI DEL

1. člen

Pravilnik o uporabnostni preizkušnji v prinašanju za retrieverje ureja način organiziranja in sojenja na uporabnostni preizkušnji retrieverjev.

2. člen

Uporabnostne preizkušnje retrieverjev imajo namen preverjanja lovskih sposobnosti retrieverjev in doseganja pogojev za priznavanje prvaštev na osnovi lepotnih tekmovanj.

3. člen

Retrieverji, ki opravijo uporabnostno preizkušnjo v prinašanju, se lahko vpišejo v knjigo delovnih lovskih psov in se na razstavah lahko vpišejo v razred delovnih psov.

4. člen

Na uporabnostno preizkušnjo se lahko prijavijo psi, ki imajo predhodno opravljeno pozitivno telesno oceno. Retrieverji, ki imajo opravljeno vzrejno preizkušnjo se lahko prijavijo pod pogojem, da predhodno imajo opravljen najmanj preizkus naravnih zasnov (PNZ).

5. člen

Organizatorji uporabnostnih preizkušnji sodniki in drugi, ki sodelujejo pri izvedbi, se morajo držati tega pravilnika.

6. člen

Ocene, ki jih dosežejo retrieverji po tem pravilniku, se priznavajo v vseh deželah članicah F.C.I. Uvoženi retrieverji, ki imajo opravljene tekme po pravilnikih F.C.I., pa se priznavajo v Sloveniji.

7. člen

Ta pravilnik je splošni kinološki predpis za Slovenijo.

B. VRSTE UPORABNOSTNIH PREIZKUŠENJ

8. člen

Uporabnostne preizkušnje za retrieverje so lahko lokalne, regijske, državne in mednarodne.

9. člen

Uporabnostne preizkušnje se praviloma načrtujejo skladno s Pravilnikom o strokovnem delu KZS (v nadaljevanju PSD)

10. člen

Naziv CACT/CACIT se lahko podeli, če je na uporabnostni preizkušnji sodelovalo najmanj 6 psov, zmagovalec pa uporabnostno preizkušnjo opravi s I. oceno.

C. POGOJI ZA SODELOVANJE

11. člen

Na uporabnostnih preizkušnjah po tem pravilniku lahko sodelujejo samo retrieverji (VIII/1. F.C.I. skupina), ki so vpisani v slovensko rodovno knjigo ali rodovne knjige držav članic F.C.I in pogodbenih članic FCI.

12. člen

Vodnik psa je dolžan na uporabnostno preizkušnjo prinesiti original rodovnik psa, ki ga odda vodji uporabnostne preizkušnje. Uspehi, doseženi na uporabnostni preizkušnji, se vpišejo v rodovnik ali delovno knjižico, ki jo podpiše sodnik. Vodnik na uporabnostni preizkušnji lahko sodeluje le s prijavljenim psom.

13. člen

Vrstni red se določi na začetku preizkušnje z žrebom štartnih števil. Štartno številko je vodnik psa dolžan nositi do konca preizkušnje na vidnem mestu.

14. člen

Goneča psica lahko sodeluje na preizkušnji pri vseh disciplinah le kot zadnja izmed prijavljenih psov (po možnosti v skupini psic).

15. člen

Prijave za uporabnostno preizkušnjo se pošlje prireditelju po pogojih, ki so vnaprej razpisani. V prijavi mora biti obvezno navedeno ime psa, pasma, spol, datum kotitve, številka rodovnika ter točno ime in priimek ter naslov lastnika in vodnika.

D. PRIREDITELJ

16. člen

Uporabnostne preizkušnje retrieverjev lahko organizirajo lovski kinološka društva in druge kinološke organizacije, članice KZS v sodelovanju z lovsko kinološkimi društvi.

Uporabnostne preizkušnje se načeloma lahko organizirajo v lovni sezoni.

E. VODJA TEKME

17. člen

Zaradi pravilne organizacije prireditelj imenuje za vodjo uporabnostne preizkušnje izkušenega kinologa, ki je odgovoren za pravilno izvedbo uporabnostne preizkušnje, to je za vsa organizacijska dela razen strokovnega, za katerega je odgovoren sodniški zbor, še posebej vodja sodniškega zbora.

18. člen

Dolžnosti vodje prireditve so:

- ♦ da zagotovi primeren teren - revir za izvedbo preizkušnje (polje, gozd, voda);
- ♦ da pravočasno zbere rodovnike sodelujočih psov in tako ugotovi prisotnost;
- ♦ da priskrbi zadostno število primerne divjadi - fazani, race, zajci - kunci za vlečke in prinašanje, če v razpisu ni drugače določeno,
- ♦ da priskrbi označbe, ki jih nosijo sodniki in organizatorji, ter štartne številke za sodelujoče vodnike;
- ♦ organizira primeren prostor za izvedbo ostalih administrativnih opravil, ki so potrebni na uporabnostni preizkušnji;
- ♦ skrbi za red in disciplino, še posebej za varnost med uporabnostno preizkušnjo, njegova pravica je s tekme odstraniti vse, ki motijo potek tekme;
- ♦ poskrbi za žreb nastopajočih tekmovalcev,
- ♦ preveri identifikacijo psov.

F. SODNIKI

19. člen

Sodniški zbor je samostojen in neodvisen v odločitvah v zvezi z vsemi strokovnimi vprašanji, ki so mu zaupana v skladu s tem pravilnikom, PSD KZS ter pravilnikom o kinoloških sodnikih KZS in FCI.

20. člen

Uporabnostne preizkušnje retrieverjev lahko sodijo le kinološki sodniki, ki imajo od KZS priznano usposobljenost za sojenje dela psov VIII/1 F.C.I. skupine, ter tuji sodniki, ki jim njihove matične kinološke organizacije potrdijo usposobljenost za sojenje dela psov VIII/1 F.C.I. skupine.

21. člen

Na preizkušnjah lokalnega in regijskega značaja lahko sodita najmanj dva sodnika do 5 psov. Za več kot 6 psov morajo soditi vsaj 3 sodniki (1 - polje, 1 - gozd, 1 - voda).

Na državnih prireditvah s podelitvijo naziva CACT - Slo in mednarodnih s podelitvijo naziva CACIT pa mora soditi 6 sodnikov (2 - polje, 2 - gozd, 2 - voda), s tem da je prijavljenih več kot 6 psov.

22. člen

Prireditelj lahko povabi sodnike na osnovi delegiranja delnega zbora sodnikov glede na objavljeni plan prireditev, v primeru tujega sodnika pa v soglasju z njegovo matično organizacijo. Za slovenske sodnike mora prireditelj pridobiti soglasje KZS.

23. člen

Sodniki pripravniki sodelujejo v skladu s pravilnikom o sodniških pripravnikih. Na koncu preizkušnje morajo vodji sodniškega zbora predložiti svoje ocene in opažanja. Stažiranje jim vodja sodniškega zbora potrdi na osnovi rezultatov njihovih ocen.

G. DISCIPLINE ZA UPORABNOSTNO PREIZKUŠNJO (TP-R) PO POGLAVJIH OD I. DO VII.

24. člen

I. UBOGLJIVOST

1. obnašanje na stojišču	F 3
2. vodljivost na povodcu	F 1
3. prosta vodljivost	F 3
4. odložitev s strelomirnostjo	F 3
5. splošna ubogljivost v polju, gozdu, vodi	F 3

II. POLJSKO DELO

1. vlečka pernate divjadi - 200 korakov	F 3
2. iskanje pernate divjadi - 2 kosa na 60 korakov pod kotom 90°	F 4

III. GOZDNO DELO

1. vlečka dlakaste divjadi - 300 korakov
iskanje izgubljene divjadi -	F 4
2. 2 kosa na površini 50 x 50 korakov	F 4
3. krvna sled	F 5

IV. VODNO DELO

1. prosto šarjenje v ločju v globoki vodi	F 4
2. prinašanje iz globoke vode	F 4
3. prinašanje pernate divjadi – 2 kosa preko globoke vode	F 5

V. PRINAŠANJE

1. zajec - kunec	F 4
2. fazan	F 4
3. raca	F 4

VI. USMERLJIVOST

1. pri vodnem delu in na polju	F 4

VII. VESELJE DO DELA

F 3

H. RAZLAGA POSAMEZNIH DISCIPLIN

25. člen Ubojlivost

1. Obnašanje na stojišču:

Pri pogonu na stojišču ima vodnik psa prostega, če ga ima na povodcu se ocena zniža. Če se pes premika, laja, se vzpenja na vodnika ali vleče na povodcu ali pa se prosto oddaljuje, se ocena znižuje. Oceno znižujejo tudi večkratna povelja med izvajanjem vaje.

2. Vodljivost na povodcu:

To disciplino se ocenjuje med celo preizkušnjo. Najvišjo oceno dobi pes, ki hodi ob vodnikovi nogi, v goščavi pa takoj za njim. Ocena se zniža, če pes vleče ali zaostaja na povodcu ali pa preskakuje levo - desno.

3. Vodljivost brez povodca:

Vodnik naredi približno 50 korakov s privezanim psom, nato psa odpne. Možno je le povelje poleg, nakar mora vodnik narediti še nadaljnjih 50 korakov z nenavezanim psom. Najvišjo oceno lahko dobi pes, ki hodi ob vodnikovi nogi, v goščavi pa takoj za njim. Če se pes oddaljuje od vodnika ga prehitava ali zaostaja, se zniža ocena .

4. Odložitev s strelom:

Vodnik odpelje psa ob nogi 50 korakov v nakazano smer. Psu da tiho povelje ali znak z roko, pes mora ostati na prostoru. Vodnik se oddalji tako daleč, da ga pes ne vidi (rob, drevo, grm). Sodnik, ki psa opazuje, da po 1 minuti znak za prvi strel, po 10 sekundah pa še za drugega. Nato gre vodnik nazaj do psa, ter ga da na povodec.

Če pes sede je ocena 3, če vstane pa 2. Če se premakne za več kot 5 (pet) korakov, discipline ni opravil. Lajanje psa v času odložitve oceno zniža.

26. člen Poljsko delo

1. Vlečka pernate divjadi - dolga 200 korakov:

Vlečka s pernato divjadjo je položena na preglednem terenu in ima eno kljuko. Na koncu vlečke mora biti položena pernata divjad. Na začetku vlečke je lahko nekaj peres kot nastrel. Vodnik da psa na nastrel in gre lahko največ 20 korakov za navezanim psom, potem pa mora pes samostojno izdelati vlečko. Pes mora izdelati tudi kljuko in najdeni kos divjadi prinesiti do vodnika. Če pes po trikratnem poskusu vlečke ne izdelava in divjadi ne prinese vodniku, je ocena negativna (0).

2. Iskanje pernate divjadi - 2 kosa na 60 korakov pod kotom 90°

Delo se opravi z nasprotne strani od koder vodnik izpusti psa. Pes mora iskati z vetrom na pregledni površini s srednjo podrastjo - vsaj 20 cm. Na 60 korakih pod kotom 90° se odvrže 2 kosa pernate divjadi v poraščen teren tako, da pes tega ne vidi. Prav tako tudi divjad ne sme biti vidna.

Vodnik na odrejenem mestu usmeri psa, ki mora na povelje divjad prinesiti. Vodnik ga lahko usmerja z znaki.

Najdeno divjad mora pes prinesiti do vodnika v sledečem času:

- 2 prinesena kosa v 5 minutah - ocena 4
- 2 prinesena kosa v 10 minutah - ocena 3
- 2 prinesena kosa v 15 minutah - ocena 2
- 1 prinesen kos v 5 minutah - ocena 2
- 1 prinesen kos v 15 minutah - ocena 1
- 0 prinesenih kosov v 15 minutah - ocena 0

27. člen

Gozdno delo

1. Vlečka dlakave divjadi dolga 300 korakov:

Vlečka z dlakavo divjadjo je položena tako, da ima dve topi kljuki, zadnjih 100 korakov je v gozdu, kjer stoji sodnik. Če drugače ni možno je lahko cela vlečka položena v gozdu, ki pa mora biti toliko pregleden, da se vidi delo psa do prve kljuke. Na začetku vlečke je lahko nekaj položene nekaj dlake kot nastrel, na koncu vlečke je položen zajec ali kunec. Pes mora divjad najti in prinesiti do vodnika.

2. Prosto iskanje izgubljene divjadi - 2 kosa na površini 50 x 50 korakov

Na gozdnih tleh z gosto podrastjo se z nasprotne strani od koder bo začel iskati pes, odvrže 2 kosa pernate ali dlakave divjadi, lahko tudi kombinacija 1 kos pernate in en kos dlakave. Vodnik na določenem mestu izpusti psa, ki mora površino preiskati in najdene kose prinesiti do vodnika. Vodnik sme psa vzpodbujati samo s poveljem "išči" in se lahko giblje samo ob površini, ki jo pes raziskuje. Če pes ni samostojno našel odvrženih kosov in je to opravil s pomočjo vodnika, je lahko ocena 1 pomanjkljivo. Oceno tudi znižuje pretirano spodbujanje in poveljevanje.

Najdeno divjad mora pes prinesiti do vodnika v sledečem času:

- 2 prinesena kosa v 5 minutah - ocena 4
- 2 prinesena kosa v 10 minutah - ocena 3
- 2 prinesena kosa v 15 minutah - ocena 2
- 1 prinesen kos v 15 minutah - ocena 1
- 0 prinesenih kosov v 15 minutah - ocena 0

28. člen

Krvna sled

1. Za polaganje umetne krvne sledi se določi izkušen sodnik, ki lahko položi največ 6 krvnih sledi na tekmi.
2. Umetne krvne sledi se morajo polagati v gozdu, izjemoma se lahko prvih 100 korakov položi pred gozdom na čistini.
3. Posamezne sledi morajo biti vsaj 100 korakov oddaljene ena od druge, dolge morajo biti 600 korakov z dvema ležiščema in pravokotnima kljukama. Potekati morajo 100 - 200 korakov v isti smeri, nato pa se naredi ležišče in prvo kljuko. Pri 400 korakih označimo drugo ležišče in drugo kljuko, 50 m pred koncem sledi pa vidno označimo mesto, kjer se izpusti prijavljene pokazače ali oblajače.
4. Krvne sledi se polagajo s kapljanjem krvi in parkljem divjadi. Kri mora biti sveža, običajno od srnjadi ali jelenjadi, enako kot je uporabljen parkelj divjadi, vendar za vse sledi enaka.

Pravilnik o vsesplošni uporabnosti preizkušnji v prinašanju za retrieverje (VUT-R)

5. Označevanje sledi mora biti za vodnika nevidno z lističi ali vejicami.
6. Za posamezno sled dolgo 600 korakov se lahko porabi največ 1/4 litra krvi. Za vse pse morajo biti sledi položene na približno enakem terenu.
7. Krvni sledovi morajo biti stari najmanj 4 ure, po možnosti pa preko noči.
8. Na koncu sledi mora biti položen kos odrasle parkljaste divjadi, enak kot je uporabljena kri in parkelj, trebušna votlina in izstrelna rana pa zašiti.
9. Pes mora sledi izdelovati na vsaj 6 m dolgem slednem jermenu in sledni ovratnici. Jermen mora biti spuščen v celi dolžini.
10. Ocenjevanje psa na sledi mora biti natančno. Kako pes sledi, visok ali nizek nos, kako izdeluje kljuge, koliko se oddaljuje od sledi. Če pes zaide za več kot 50 korakov s sledi in ne kaže, da bi se sam popravil, ga sodnik odpokliče in pokaže obeleženo sled. Vsak popravek na znak sodnika zmanjšuje delo za eno oceno in po treh popravkih je pes odstranjen od nadaljnega dela po krvni sledi. Čas iskanja ni omejen vendar mora sodnik imeti vtis, da pes išče sled in da ima voljo za iskanje.
11. Ko pride pes, ki je prijavljen pokazatelj do položene divjadi se mora najkasneje v 10 minutah vrniti do vodnika in z znamenji odpeljati vodnika in sodnika do kosa divjadi. Sodnik pa mora z daljnogledom ugotoviti ali je bil pes pri položeni divjadi.
12. Če je pes prijavljen oblajač se mora pri položeni divjadi oglasiti vsaj v petih minutah in mora lajati vsaj 10 minut nato gresta vodnik in sodnik do psa.
13. Pse, ki delajo na jermenu do položenega kosa divjadi, pa mora sodnik oceniti še ob mestu divjadi.
Spuščen pes naj bo ob divjadi, ki jo lahko grabi za vrat, ne sme pa jo trgati za rano ali jesti in puliti dlako. Vse to znižuje oceno. Pes, ki dela do kosa divjadi na jermenu lahko dobi za sled največ oceno 3, če je brez popravkov.
14. Ocenjuje se tudi kako se pes obnaša ob mrtvi divjadi, ali jo varuje pred tujimi osebami, divjad spremlja in je ne zapušča.
15. Za specialne tekme retrieverjev po krvni sledi se lahko uporablja tudi pravilnik o delu krvosledcev v celoti kot za ostale lovske pse.

29. člen

Vodno delo

1. Prosto šarjenje v globoki vodi v ločju brez race

Pri tem delu gre pes na povelje z veseljem v vodo in brez dodatnih vzpodbud v ločju šari. Pri šarjenju mora pes pokazati veselje in dajati vtis, da išče in uporabljati nos. Vodnik ga lahko samo z znaki roke usmerja. Tako šarjenje naj traja vsaj 5 minut, med tem pes ne sme priti na obalo.

2. Prinašanje iz globoke vode

Pri tem vržemo mrtvo raco v vodo vsaj 8 metrov stran od obale v globoko vodo, poraslo z ločjem, ne da bi pes to videl, lahko pa pes sliši padec mrtve race v vodo. Vodnik izpusti psa v primerni razdalji in le-ta mora v globoki vodi raco poiskati, prijeti in prinesiti do vodnika. Slab prijem, za krilo, nogo, glavo in spuščanje race se slabše ocenjujejo.

3. Prinašanje dveh kosov pernate divjadi preko vode

Za to disciplino mora biti voda široka vsaj 4 metre, stoječa ali tekoča. Pomočnik na nasprotni strani potegne raco vsaj 20 metrov stran od vode in jo pusti v kritju v travi. Pes mora na nasprotni strani najti sled vlečke in raco prinesiti preko vode do vodnika.

Drugo raco vrže vsaj 5 metrov od obale v travo brez vlečke. Vodnik mora psa poslati preko vode, pes mora prosto poiskati raco na novem prostoru, tako da ni duha race, ko je na vrsti naslednji pes.

30. člen

Prinašanje

Pri prinašanju je treba ocenjevati način, kako pes prime, nosi in oddaja dlakasto (zajca ali kunca) in pernato divjad (raca, fazan) pri preizkušanju dela na vlečki, prostem prinašanju, prinašanju izgnane divjadi in vodnem delu.

Pravilen prijem in nošenje se kažeta s tem, da pes svoj prijem uskladi z vrsto in težo divjadi. Premočan ali preohlapen prijem, držanje ali nošenje so napačni in znižujejo oceno.

Pravilno oddajanje se kaže s tem, da pride pes s prineseno divjadjo k vodniku, in na povelje vodnika ali brez odda divjad vodniku v roke. Pse lahko divjad odda stoje ali sede. Pri prinašanju iz vode se pes ne sme otresti preden divjadi ne odda. Otresanje in napačen način oddaje znižuje oceno.

Ocena se določi iz povprečja disciplin prinašanja.

31. člen **Usmerljivost**

Ocenjuje se kontaktiranje vodnika s psom in kako vodnik psa usmerja pri delu, ter upoštevanje psa vodnikovih povelj oz. usmerjanj. Retriever naj bo ves čas dela pozoren tudi na svojega vodnika in naj na dani znak tudi reagira.

32. člen **Veselje do dela**

Pravilno je, da se pes ves čas dela zanima za dogajanje, da vsa povelja opravi hitro in z veseljem, da pokaže zanimanje za divjad in svojega vodnika.

33. člen

Pri ocenjevanju posameznih disciplin se uporabljajo sledeče ocene:

prav dobro	4
dobro	3
zadostno	2
pomanjkljivo	1
nezadostno	0

Število točk za posamezno disciplino dobimo tako, da pomnožimo oceno s faktorjem.

34. člen

Izključitev iz uporabnostne preizkušnje je obvezna v naslednjih primerih:

1. če je pes streloplak
2. če pes ne prinaša in ne gre v vodo
3. če je pes natrgač ali zagrebač divjadi
4. če je pes bil pri divjadi in je ni prinesel

35. člen

Po končanem ocenjevanju pse razvrstimo po ocenah, in sicer:

Posamezen pes se lahko uvrsti v I. II. ali III. oceno, če ima v vseh disciplinah v posamezni tabeli pozitivne ocene.

36. člen

Na uporabnostni preizkušnji v prinašanju (VUT-R) mora pes zbrati sledeče število točk, da se lahko uvrsti v posamezno oceno:

I ocena	od 207 - 260 točk
II ocena	od 153 - 206 točk
III ocena	od 100 - 152 točk

37. člen

Pes, ki doseže najvišje število točk, je prvak v prinašanju. Pri enakem številu točk odloča povprečje seštevek časov iskanja pri disciplinah iskanja pernate divjadi in prosto iskanje izgubljene divjadi. V kolikor imajo še vedno enako število točk in čase pa ima psica prednost pred psom, pri istem spolu pa mlajši pred starejšim.

38. člen

Pritožbe

- Pritožba mora biti podana pisno in v času ½ po sojenju, drugače se je ne upošteva. Organizator prireditve določi višino kavcije za pritožbo in jo vpiše v katalog. Višina kavcije mora biti najmanj v višini prijavnine. Če se pritožba reši v korist pritožnika, se kavcija vrne.
- Pritožiti se je mogoče tudi na formalno napako sodnika ali organizatorja.
- Pri delovnih preizkušnjah psov je sodnikova odločitev dokončna in na njo ni pritožbe.
- Na lokalnih prireditvah pritožbo rešuje sodniški zbor.
- Na državnih in mednarodnih preizkušnjah je treba vsako pritožbo izročiti delegatu KZS, ki jo sam rešuje takoj skupaj s prizadetimi. Odločitev delegata KZS o pritožbi je dokončna.
- Če pa gre za disciplinske prestopke udeležencev prireditve, ki so opredeljeni v Pravilniku o disciplinski odgovornosti, delegat postopa v skladu z določili PSD.

I. KONČNE DOLOČBE

39. člen

Spremembe in dopolnitve tega pravilnika se opravijo na način in po postopku, ki je predpisan s Statutom KZS.

40. člen

Obrazložitev tega pravilnika posreduje organ, ki ga je sprejel.

41. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme zbor sodnikov VIII/1 skupine F.C.I. in Komisija za strokovna vprašanja pri KZS ter po objavi v reviji Kinolog.

42. člen

Ta pravilnik se uporablja tudi za organizacijo in izvedbo tekmovanj v prinašanju za retrieverje.

43. člen

Pravilnik je bil sprejet na zboru sodnikov VIII/1 skupine F.C.I. dne 02. junija 1994 in dopolnjen 18.03.2000.